

През 1928 г. в кн. 5 на сп. „Хиперион” Ив. Радославов помества ласкава рецензия за „Черни рози” на Елин Пелин, в която изрича изумителни констатации: „стихове в проза, но от благородния род на Тургеневите или Бодлеровите”; „Майстор на формата и на поетичността й, без да изпада в изкуственост и съчинителство, Ел. Пелин има едно външно, вярно чувство към езика.” Всъщност констатациите са по-скоро обичайни, не съдържат нищо изумяващо, агресивно, търсещо себеутвърждение. Но тъкмо това изумява: като че ли през 1912 г. в „Наш живот”^[1] не е било публикувано знаменитото писмо „Бодлер или Тургенев”, сякаш никога преди това Радославов не е превеждал и страстно препоръчвал „Стихотворения в проза” на Бодлер и сякаш никога не е огласявал важни културни дилеми в българския духовен живот.

Оказва се, че през 1928 г. културните маркери „Бодлер” и „Тургенев” съвсем естествено съжителстват, стават синонимични, отъждествявайки се в репрезентативната си семантика „стихотворения в проза”. „Или”-то в случая не стълкновява, не означава взаимоизключване, а, напротив, звучи конюнктивно, обединяващо. Навярно някому тези наблюдения над аберациите в означаването на една дизюнкция ще се сторят спекулативни и издребняващи, а вглеждането в забравената рецензия за Елин-Пелиновите „Черни рози” – в този по принцип антиманифестен текст – напълно излишно интерпретативно усърдие. И може би е оправдано да се мисли, че при отдавна установените и непоклатими стойности в литературния процес не би трябвало да изниква и най-малкото съмнение, че в края на 20-те години на XX век Радославов е променил своите догматични възгледи за модерното, откривайки го на неподозирани места, примирявайки във виждането си непримиримите някога гледни точки. Само че редом с рецензията за „Черни рози” на Елин Пелин, където Бодлер и Тургенев внезапно ще се очертаят като равностойни дискурси и фигури, стои и отрицателният отзив за разказа „Египет” на Н. Райнов. Отрицанието му е продиктувано от „маниера на разказване – твърде неоригинален, клиширан вече, избледнял от толкова години употреба”.

Явно е, че случващото се в една от последните годишнини на „Хиперион” съвсем не е внезапно, че в своето време – края на 20-те – звучи напълно резонно и че непонятността му, усещането за ненадежни оценки е резултат от днешната ни позиция. В края на 20-те и в първите две години от следващото десетилетие на XX век модерността в българската литература вече е обзирана *ретроспективно*. Преживявана е като минало, като *история*, от която биха могли да се извлекат твърде ценни поуки; тя е духовен опит, от който може щедро да се черпи и в бъдеще. И подобен ретроспективен поглед е особено характерен за сп. „Хиперион” – именно там, най-вече в носталгично-идеологическите текстове на Ив. Радославов, модерността се мисли като омъдрено минало, почти като безвъзвратност, от която остават обаче класически образци. И в този смисъл „Хиперион” изглежда на повечето си днешни читатели, които посягат към него с предубеждението, че е едва ли не бастилия на догматичния символизъм у нас, четиво, изцяло лишено от апокалиптично-взривяващи текстове, от пленителни и интригуващи противоречия, от неизбежни културни сблъсъци. Едно инертно доизживяване на символизма в поезията ни, който е доведен до звуковата си гладкост и смислова празнота, един прекалено спокоен заник, незабелязващ сътресенията на 20-те и нехаещ за ярките, преломни естетически тенденции на 30-те години на XX век.

В случая бихме искали да коригираме така наложилата се представа не за да апологетизираме неоснователно един анахронизъм в културния ни живот, а тъй като смятаме, че „Хиперион” е

много по-богат феномен, отколкото обикновено се предполага, че разгръща с учудваща яснота всички възможни преходи от модерност към немодерност в литературата ни, и освен това – съвсем не е затворено, невъзприемчиво към новите тенденции в литературата и философията пространство, а осмисля идващото ново по друг начин – чрез негация или чрез тривиално популяризиране, т.е. с едно-две изключения тук няма да срещнем неговото яростно прокламиране. Превръщайки се на свой ред в елемент от ретроспективния поглед, от овладяваната извърнатост към миналото, новото е обречено на надживяване: „Футуризмът отмина. Защото всяка буря отминава” – твърди Боян Дановски още през 1922 г.^[2] Това обаче е казано по времето, когато все още символизмът изглежда на апологетите си в България недостатъчно утвърден и поради това ревностно е бранен и отграничаван от всевъзможните отъждествявания с него, от нетрайните и повърхностни „изми”.

Ала през последните години на „Хиперион” се наблюдава обратното: извършват се различни херменевтични процедури, които неотменно отвеждат към отъждествяване, сливане, подмяна на символизма с несимволистичните дискурси^[3]. Подобно свръхразширяване на семантиката на термина „символизъм” е отново вид самоотбрана, макар и озадачаваща. Именно за любопитните пулсации на концепта „символизъм” в последните две години на „Хиперион” ще стане дума по-нататък: т.е. ще говорим за размножаването на „символизмите” вътре в нерушимото единство на термина; за неочакваното разрозяване на парадоксалните му значения.

Тук трябва да вметнем и едно необходимо уточнение – възможни са различни типологии „символизми”: например ранно-декадентски, зрял и късен, орнаментално-знаков^[4]; или репрезентативно-класически и маргинално-епигонски, а в смисъла, заявен още от Ив. Радославов в предговора му към антологията „Млада България” (1922) – символизмите са толкова, колкото са и авторските индивидуалности. В случая обаче ни интересуват концептуалните образи на българския символизъм, предлагани от Ив. Радославов, Л. Стоянов, Ем. Попдимитров, Д. Ст. Димов, П. Росен и други автори на „Хиперион”, които, вместо да отбележат съпадение, яснота, единство във виждането, демонстрират немаловажни различия. Тоест, ако наистина е меродавно мнението, че българските символисти не успяват да изградят своя теория за символа и за символистичната поезия^[5], то оказва се, че дори в годините, когато символизмът е изживян у нас като дискурсивна практика, когато духовният опит от него е усвоен и изчерпан, отново липсва единно виждане за него, колкото и теоретизациите в сп. „Хиперион” да настояват за наличието на монолитна културна идеология.

През 1923 г. на страниците на „Хиперион” все пак се появява един ярък манифестен текст: „Пътеводна светлина (За неоромантизма)” от Л. Стоянов. Текстът не само е манифестен, защото възвестява нови естетически скрижали, но е и нескрито подривен, тъй като в него буквално се твърди следното: „Студените абстракции на символизма не могат да нахранят гладния дух, и ето той дири път да се слее отново с хаоса, да потъне отново в първоначалното съществуване, за да може отново да расте и крепне.” Подривността на този текст остава може би недовидяна, тъй като най-същностният му тезис – за неминуемото връщане в хаоса – е формулиран редом с констатацията за разпада на културата, за „убийството” ѝ от нейните собствени „деца” Бергсон, Айнщайн, Шпенглер.

В същата, втора годишна на „Хиперион” и Ем. Попдимитров публикува своя антисимволистичен манифест – „Поемата”, – статия, появила се година преди това и в кюстендилското сп. „Ведрина”^[6]. За разлика от Л. Стоянов, чиито изложения по принцип са дръзко-експресивни, Ем. Попдимитров излага новаторските си тези без прекомерен патос. Равнопоставянето обаче между поемата и кратката „лирическа песен” е повече от красноречиво: непоказно е свалена от недостижимия си пиедестал жанровата доминанта на символизма, музикализацията на стиха е ако не отречена, то поне със сигурност положена на едно ниво с наративността, с разсъдъчността в поезията.

И макар че употребяват по коренно различен начин „Бергсон”, Л. Стоянов и Ем. Попдимитров се сходят в едно – публикуват в списанието, провъзгласено за трибуна на българските символисти, определено антисимволистични манифести. С това неволно предначертават невидимите разриви между очаквания и осъществености през следващите му години. Постулираното от Л. Стоянов ново литературно течение „неоромантизъм”, възторжено дефинирано като „цвета на всичко мощно и сочно, що ни е завещало миналото”, с изричното уточнение, че „тук символа не е веч цел, а средство”, по-нататък търпи странни превращения. Новоромантизмът, чиято поетика е развивана най-усърдно от Т. Траянов, е уговарян всеки път наново в „Хиперион”. Или по-точно в понятието романтизъм са влагани какви ли не съдържания: през 1928 (кн. 5) П. Росен в очерка си за Хр. Ясенев ще изкаже мнението, че неговата поезия „тегнее към един романтизъм, допиращ се до нашата битийност”; в същата книжка Ив. Радославов пише една от обзорно-носталгичните си статии – „Делото на българския символизъм”, в която нарича своето поколение „поколение от романтици”, „конквистадори на нови земи в неизследвания материк на нашия национален дух”, което обаче изобщо няма да му попречи да заяви с убийствена категоричност през 1930 (кн. 9), полемизирайки с Н. Райнов: „В сегашната извадка се говори вече не за това, а за символизма, като новоромантика. Какво грехопадение!” И по-нататък „новоромантиката” на Н. Райнов е разгромена като изцяло несъстоятелна, измислена, привнесена отвън, защото самият символизъм някога не е тръгнал от романтиката а ла В. Юго на Вазов/Величков, а е донесен отвън – т.е. не би могло да има новоромантика там, където няма същински романтизъм, където не е създаден художествен континуум. Това заклеяване на възгледите на опонента съвсем не пречи в „Хиперион” да се появи специална рубрика „Неоромантични песни” (и то именно в последните годишнини) – и тези „песни”, независимо доколко отговарят на названието си, съжителстват със стихове на Мария Грубешлиева-Балина, където определено се долавя не неоромантизъм, а специфичната далчевска апатетичност:

Вратите ми със лост ли са подпряни,

та от света до мене вест не стига?

...

Така прелиствам всеки ден по страница

от моята безкрайно скромна книга.

За да не мислим обаче, че подобни стихове са инцидентно явление, трябва да цитираме началната и финалната строфа на стихотворението „Бащината къща” от неизвестния днес поет Димитър Иванов (*Хиперион*, г. VII, 1928, № 1):

Стените пожълтели и повалени,

Прогнила черната врата.

И къщата, и двора са забравени

От всички хора по света.

...

Днес само времето пригръща

Вратите, жълтите стени.

И гасне бащината къща

Сред сините, вечерни светлини.

Тук реминисценциите от Далчев са безспорни и очевидни. А това е твърде значещо и симптоматично, понеже се случва в книжка на „Хиперион”, съдържаща най-вдъхновената апология на Т. Траянов, написана от К. Стефанов – автор, който през 1930 г. (кн. 5) на свой ред ще се превърне в обект на апология от страна на Моис Бенароя. И въпреки взаимните апологетизирания, въпреки настойчивия опит на Д. Ст. Димов да изведе „трагедията на българския дух” из живота и поезията на Т. Траянов, въпреки че непрестанно се прокламира образът на твореца мистик и пророк, на водителя, на т.нар. „анархистичен индивидуалист”, въпреки че съвременната поезия неведнъж е определяна като преходна, „нивелирана и в упадък” (Ив. Радославов), новите тенденции в литературата ни уверено изпълват страниците на списанието. И в случая не става дума за прословутото разминаване между теория и практика, а за това, че символизмът в „Хиперион” – наричан ту неоромантизъм, ту с по-общото название индивидуализъм, или пък синонимично разтеглен до понятието модернизъм – вече е осъзнат като *класика*, като хрестоматия, чиито образци са застинали, нефункционални, надредни спрямо течащите процеси в литературата.

Неслучайно в „Хиперион” периодично се появяват есеистични портрети на бележити модернисти – Маларме, Бодлер, Едгар Алън По и др. Неслучайно в първите му книжки от 1922 година стихотворенията на Ат. Далчев и Д. Панталеев се засичат с преводите на Г. Михайлов из антологията „Прокълнати поети”. Едното е съвременна лирическа продукция, другото – текстовост с хрестоматиен статут и на практика, по ирония на съдбата, единственият същински символизъм в „Хиперион”. Не е случайно, че през последната година (1931) в „Хиперион” може да се

прочете и есеистичен портрет на Пол Валери, чийто автор не крие, че става дума за бележит представител на постсимволистичните тенденции във френската поезия. А този портрет съседства с отрицателни рецензии за книгите на поети, озовали се в „задънената улица на Далчевия конструктивизъм” [7]. Панацеята срещу подобна „задъненост” отново е песенният, обезсмислен стих:

Просторът небесен, надвесен, унесен във песен, мълчи.

Луната възсиява, огрява, пленява в очи...

Впрочем на Далчев и на конструктивизма в съвременната култура се отделя подобаващо място в „Хиперион”. Иван Радославов не само забелязва Далчев, но и му отрежда видно място в бъдещия канон на българската поезия. А подобно полупризнаване само потвърждава по-рано изникналото предположение, че въпреки безспирните настоявания за идеология на символизма дискурсивната реалност в списанието е много по-богата, сложна и противоречива.

Тук съвсем грубо очертахме най-явните несъвпадения с представата за догматичния символизъм. Определено смятаме, че „Хиперион” е трибуна на класическия символизъм или на символизма като класика. Затова и ще приключим с още едно парадоксално признание на Ив. Радославов в статията му „Хиперион” и българската литература” (1931): „Не че всички те бяха символисти, употребявайки едничко символа като художествено средство за творческа проява, но защото знакът, под който се развиваха, беше този на Ницше и Вагнера.” И: „По за предпочитане би било да се употреби думата модернизъм, като най-пълно покриваща различни тенденции вътре в движението.” Навярно тук няма никакъв парадокс, а е налице едно зряло примирение с реалностите, едно поредно акцентиране върху различните поетически почерци, върху разногласието на единността. Но не отвежда ли това признание още по-назад – към времето на 1912 година, към писмото „Бодлер или Тургенев”, където е изказано следното веруно: „за нас има толкова школи и направления, колкото индивидуалности има”.

Б. ред. Текстът е четен на Интердисциплинарна научна конференция Модерността вчера и днес (25–26 февруари 2002 г.) и е поместен с останалите доклади от конференцията в сайта на Българското общество за проучване на XVIII век: <http://www.bulgc18.com/modernoto/bdakova.htm>
Тук се публикува поради важността му за концептуализирането на

българския модернизъм.

огматичния символизъм. Определено смятаме, че „Хиперион” е трибуна на класическия символизъм или на символизма като класика. Затова и ще приключим с още едно парадоксално признание на Ив. Радославов в статията му „Хиперион” и българската литература” (1931): „Не че всички те бяха символисти, употребявайки едничко символа като художествено средство за творческа проява, но защото знакът, под който се развиваха, беше този на Ницше и Вагнера.” И: „По за предпочитане би било да се употреби думата модернизъм, като най-пълно покриваща различни тенденции вътре в движението.” Навярно тук няма никакъв парадокс, а е налице едно зряло примирение с реалностите, едно поредно акцентиране върху различните поетически почерци, върху разногласието на единността. Но не отвежда ли това признание още по-назад – към времето на 1912 година, към писмото „Бодлер или Тургенев”, където е изказано следното верую: „за нас има толкова школи и направления, колкото индивидуалности има”.

Тук съвсем грубо очертахме най-явните несъвпадания с представата за догматичния символизъм. Определено смятаме, че „Хиперион” е трибуна на класическия символизъм или на символизма като класика. Затова и ще приключим с още едно парадоксално признание на Ив. Радославов в статията му „Хиперион” и българската литература” (1931): „Не че всички те бяха символисти, употребявайки едничко символа като художествено средство за творческа проява, но защото знакът, под който се развиваха, беше този на Ницше и Вагнера.” И: „По за предпочитане би било да се употреби думата модернизъм, като най-пълно покриваща различни тенденции вътре в движението.” Навярно тук няма никакъв парадокс, а е налице едно зряло примирение с реалностите, едно поредно акцентиране върху различните поетически почерци, върху разногласието на единността. Но не отвежда ли това признание още по-назад – към времето на 1912 година, към писмото „Бодлер или Тургенев”, където е изказано следното верую: „за нас има толкова школи и направления, колкото индивидуалности има”.

[illegible]

<http://www.bulgc18.com/modernoto/bdakova.htm> Тук се публикува поради важноста му за концептуализирането на българския модернизъм.

[6] В текста си „Три кръга всяко битие минава: за процесуалността в българския литературен

модернизъм” Никита Нанков за първи път анализира антиманифестното значение на Ем.-Попдимитровата статия „Поемата”, публикувана във „Ведрина”, Кюстендил (1922, № 2). – Вж. **Нанков**, Н. В огледалната стая. С., 2001.

[7] Наиздателно цитираните стихове са от стих. „Звезден химн”, което е от книгата „Златисти отражения” (1929) на Любен Чакъров, чиято образцова поетика рецензентът Нурер (?) противопоставя на конструктивизма в „Завръщане” на Д. Вежинов. Рецензията, посветена на книгата „Завръщане”, приключва с почти оптимистичен финал, вещаещ „освобождение от конструктивизма”, тъй като и в творчеството на „първوماйлстора Ат. Далчев” се наблюдавал „един освободителен завой”.

Търсене в дигиталната библиотека

Статии

- [Александра Антонова, „Кирил Кръстев: Изкуството е във формулата на синтеза“](#)
- [Александра Антонова, „Чавдар Мутафов в парадокса на спиралата: експресионизъм и банално изкуство“](#)
- Бисера Дакова, „Българските символизми“
- [Бисера Дакова, „Извън-редният Яворов: между „Мисъл“ и „Хиперион“](#)
- [Бисера Дакова, „Опитната метафизика на Димо Кьорчев“](#)
- [Виолета Дечева, „Цветан Марангозов и политическото писане в драмата“](#)
- [Виолета Русева, „Херменевтичното поле. Иван Радославов“](#)
- [Владимир Сабоурин, „Тихата победа“](#)
- [Георги Господинов, „Crescendo“ – провинцията като авангард“](#)
- [Георги Чобанов, „Рицарски замък“ от Христо Ясенев – корективът на цялото“](#)
- [Евелина Джевиецка, „В Гетсиманската градина“, или предсмъртната рефлексия на Петко Тодоров“](#)
- [Едвин Сугарев, „Бегонията и нищото \(Един възможен прочит на „Разказ за една бегония“ от Светослав Минков\)“](#)
- [Едвин Сугарев, „В подмолите на „Хиперион“ – или символистичната версия на авангарда“](#)
- [Едвин Сугарев, „Визията за бъдещето в поезията на Яворов и Вапцаров“](#)
- [Едвин Сугарев, „Далчев, самотата и светът“](#)
- [Едвин Сугарев, „Зеленият кон на българския модернизъм“](#)
- [Едвин Сугарев, „Неблагодарностите на Кирил Кръстев“](#)

- [Едвин Сугарев, „Пенчо Славейков и Гео Милев“](#)
- [Едвин Сугарев, „Поетът, сватбата и смъртта“](#)
- [Едвин Сугарев, „Раздвоеният Дебелянов“](#)
- [Едвин Сугарев, „Тъгите на Димо Кьорчев“](#)
- [Едвин Сугарев, „Фигурата на смъртта в поезията на Яворов“](#)
- [Едвин Сугарев, „Яворов като ключова фигура в историята на българския модернизъм“](#)
- [Елка Димитрова, „Въпросът за модернизма – въпрос за модерността \(Възможности за модернизъм отвъд хронологично-концептуалната догма\)“](#)
- [Елка Димитрова, „Какво би станало, ако онези български авангарди бяха продължили? \(По „Избрано“ на Цветан Марангозов\)“](#)
- [Елка Димитрова, „Модернизъм и интерпретация \(литературен ракурс\)“](#)
- [Елка Трайкова, „Как Александър Балабанов чете списание „Мисъл“](#)
- [Лора Динкова, „Мъртвешките танци в лирическите текстове на Никола Фурнаджиев“](#)
- [Мариета Иванова-Гиргинова, „Играта на модернизмите в драматическите видения на Боян Дановски“](#)
- [Мария Липискова, „Глън, Укбар, Orbis Tertius или скритият архив на Библиотеката на Острова на блажените“](#)
- [Мая Горчева, „За проекта на „Новис“](#)
- [Надежда Александрова, „Залезът на „Хиперион“. Поглед върху последната годишнина на списанието“](#)
- [Надежда Стоянова, „В „Бодлеров костюм“: щрихи към някои модни тенденции и тяхното значение през 20-те и 30-те години на XX век“](#)
- [Надежда Стоянова, „Мода и време \(Върху критически текстове от 20-те и 30-те години на XX век\)“](#)
- [Надежда Стоянова, „Модерното време“: имена и образи \(Върху лирически произведения на Гео Милев\)“](#)
- [Надежда Стоянова, „Сърцето“ на Багряна“](#)
- [Надежда Стоянова, „Танцуващият човек от 20-те години на XX век \(Върху критически текстове и разкази на Чавдар Мутафов, Владимир Полянов, Фани Попова-Мутафова и др.\)“](#)
- [Надежда Цочева, „Календарът в контекста на българския авангард \(„Експресионистично календарче за 1921 година“ от Гео Милев\)“](#)
- [Надежда Цочева, „Между гласа и мълчанието, или за образа на твореца в антологийния сборник „На острова на блажените“ на Пенчо Славейков“](#)
- [Пенка Ватова, „Човешката идентичност в „модерните времена“ \(Героите в разказите на Светослав Минков от края на 20-те и началото на 30-те години на XX век\)“](#)
- [Румен Шивачев, „Модерното човекознание – доктор Кръстев за Вилхелм Вунд“](#)
- [Румен Шивачев, „Проекции на значенията в поетиката на „Тъгите ни“](#)
- [Сирма Данова, „Прелюдия. Контексти на повторението“](#)
- [Сирма Данова, „Сън за щастие“ в контекста на „новия индивидуализъм“](#)
- [Хенрике Шмит, „Раждането на модернизма от духа на мистификацията. Антологийните проекти на Валерий Брюсов и Пенчо Славейков“](#)
- [Цветана Георгиева, „Окултна и християнска мистика на страниците на сп. „Хиперион“](#)

- [Цветанка Атанасова, „Щрихи към историята и семантиката на понятието „декоративност“](#)
- [Яница Радева, „Снежинки“ на Екатерина Ненчева сред миниатюрите от „Сън за щастие“](#)
- [Яница Радева, „Списание „Мисъл“ през 1905 г. като възможен проект на Яворов“](#)

[Търсене в дигиталната библиотека](#)

Статии

- [Александра Антонова, „Кирил Кръстев: Изкуството е във формулата на синтеза“](#)
- [Александра Антонова, „Чавдар Мутафов в парадокса на спиралата: експресионизъм и банално изкуство“](#)
- [Бисера Дакова, „Българските символизми“](#)
- [Бисера Дакова, „Извън-редният Яворов: между „Мисъл“ и „Хиперион“](#)
- [Бисера Дакова, „Опитната метафизика на Димо Кьорчев“](#)
- [Виолета Дечева, „Цветан Марангозов и политическото писане в драмата“](#)
- [Виолета Русева, „Херменевтичното поле. Иван Радославов“](#)
- [Владимир Сабоурин, „Тихата победа“](#)
- [Георги Господинов, „Crescendo“ – провинцията като авангард“](#)
- [Георги Чобанов, „Рицарски замък“ от Христо Ясенов – корективът на цялото“](#)
- [Евелина Джевиецка, „В Гетсиманската градина“, или предсмъртната рефлексия на Петко Тодоров“](#)
- [Едвин Сугарев, „Бегонията и нищото \(Един възможен прочит на „Разказ за една бегония“ от Светослав Минков\)“](#)
- [Едвин Сугарев, „В подмолите на „Хиперион“ – или символистичната версия на авангарда“](#)
- [Едвин Сугарев, „Визията за бъдещето в поезията на Яворов и Вапцаров“](#)
- [Едвин Сугарев, „Далчев, самотата и светът“](#)
- [Едвин Сугарев, „Зеленият кон на българския модернизъм“](#)
- [Едвин Сугарев, „Неблагодарностите на Кирил Кръстев“](#)
- [Едвин Сугарев, „Пенчо Славейков и Гео Милев“](#)
- [Едвин Сугарев, „Поетът, сватбата и смъртта“](#)
- [Едвин Сугарев, „Раздвоеният Дебелянов“](#)
- [Едвин Сугарев, „Тъгите на Димо Кьорчев“](#)
- [Едвин Сугарев, „Фигурата на смъртта в поезията на Яворов“](#)
- [Едвин Сугарев, „Яворов като ключова фигура в историята на българския модернизъм“](#)
- [Елка Димитрова, „Въпросът за модернизма – въпрос за модерността \(Възможности за модернизъм отвъд хронологично-концептуалната догма\)“](#)
- [Елка Димитрова, „Какво би станало, ако онези български авангарди бяха продължили? \(По „Избрано“ на Цветан Марангозов\)“](#)

- [Елка Димитрова, „Модернизъм и интерпретация \(литературен ракурс\)“](#)
- [Елка Трайкова, „Как Александър Балабанов чете списание „Мисъл“](#)
- [Лора Динкова, „Мъртвешките танци в лирическите текстове на Никола Фурнаджиев“](#)
- [Мариета Иванова-Гиргинова, „Играта на модернизмите в драматическите видения на Боян Дановски“](#)
- [Мария Липискова, „Тльон, Укбар, Orbis Tertius или скритият архив на Библиотеката на Острова на блажените“](#)
- [Мая Горчева, „За проекта на „Новис“](#)
- [Надежда Александрова, „Залезът на „Хиперион“. Поглед върху последната годишнина на списанието“](#)
- [Надежда Стоянова, „В „Бодлеров костюм“: щрихи към някои модни тенденции и тяхното значение през 20-те и 30-те години на XX век“](#)
- [Надежда Стоянова, „Мода и време \(Върху критически текстове от 20-те и 30-те години на XX век\)“](#)
- [Надежда Стоянова, „Модерното време“: имена и образи \(Върху лирически произведения на Гео Милев\)“](#)
- [Надежда Стоянова, „Сърцето“ на Багряна“](#)
- [Надежда Стоянова, „Танцуващият човек от 20-те години на XX век \(Върху критически текстове и разкази на Чавдар Мутафов, Владимир Полянов, Фани Попова-Мутафова и др.\)“](#)
- [Надежда Цочева, „Календарът в контекста на българския авангард \(„Експресионистично календарче за 1921 година“ от Гео Милев\)“](#)
- [Надежда Цочева, „Между гласа и мълчанието, или за образа на твореца в антологийния сборник „На острова на блажените“ на Пенчо Славейков“](#)
- [Пенка Ватова, „Човешката идентичност в „модерните времена“ \(Героите в разказите на Светослав Минков от края на 20-те и началото на 30-те години на XX век\)“](#)
- [Румен Шивачев, „Модерното човекознание – доктор Кръстев за Вилхелм Вунд“](#)
- [Румен Шивачев, „Проекции на значенията в поетиката на „Тъгите ни“](#)
- [Сирма Данова, „Прелюдия. Контексти на повторението“](#)
- [Сирма Данова, „Сън за щастие“ в контекста на „новия индивидуализъм“](#)
- [Хенрике Шмит, „Раждането на модернизма от духа на мистификацията. Антологийните проекти на Валерий Брюсов и Пенчо Славейков“](#)
- [Цветана Георгиева, „Окултна и християнска мистика на страниците на сп. „Хиперион“](#)
- [Цветанка Атанасова, „Щрихи към историята и семантиката на понятието „декоративност“](#)
- [Яница Радева, „Снежинки“ на Екатерина Ненчева сред миниатюрите от „Сън за щастие“](#)
- [Яница Радева, „Списание „Мисъл“ през 1905 г. като възможен проект на Яворов“](#)